

William Paul Young

Skuret

Hermon forlag, 2009

ISBN: 9788230206584, 268 ss.

Ödehuset

Libris förlag, 2009

ISBN: 9173870110, 280 ss.

The Shack

Windnlow Media, 2008

ISBN: 0964729237, 256 ss.

Afroamerikaneren, Snekkersønnen og Den asiatiske kvinnen

Skuret er en roman om lidelsens problem og har en ganske genial ide som utgangspunkt: Familiefaren Mack får lov å tilbringe en helg sammen med den treenige Gud fire år etter at hans yngste datter ble bortført og drept. Møtet mellom Gud og en mann med stor sorg og sterke anklager, finner sted i det skuret der politiet fant de siste sporene etter jenta.

I USA har *Skuret* blitt en formidabel suksess. Den har ligget på bestselgerlista til New York Times og er solgt i mer enn seks millioner eksemplarer. På den norske utgavens bakside anbefaler artisten Michael W. Smith boken på det varmeste.

Jeg har ikke så vanskelig for forstå hvorfor boken begeistrer: Dette er en roman som på en annerledes og inderlig måte formidler at Gud er god og at det finnes et svar på det ondes problem. Svaret fremstilles som

så overveldende at Mack dropper alle sine anklager mot Gud. Etter helgen med treenigheten har han fått de svarene han trenger, og en overbevisning om at det går an å stole fullt og helt på Guds kjærlighet.

Det store spørsmålet er selvsagt hva slags svar boken faktisk gir på det ondes problem. Men det er ikke bare lett å oppsummere akkurat det – rett og slett fordi vi står overfor skjønnlitteratur. Skildringen av helgen til Mack er ganske pompøs og stappfull av følelser. Her er mange tårer blandet med mye latter. Det meste blir fremstilt som vakkert og vidunderlig og fargesprakende. Slik sett er romanen til tider overtydelig, og mange vil nok mene den litterære kvaliteten ikke er all verden.

Når det gjelder samtalene som gjengis, mellom de ulike personene i treenigheten og Mack, er de til tider svevende, ganske ensidige og ofte litt forvirrende. Likevel sier boka mye om hva forfatteren William P. Young mener Gud har som svar på spørsmålet: Hvorfor skjer vonde ting med mennesker som tror på Gud?

Svarene er ikke veldig nye eller originale. Mack får beskjed om at Gud ikke vil det onde. Derimot er alt det vonde et resultat av syndefallet. Gud har valgt å respektere at mennesker snur ryggen til ham – for kjærlighet kan aldri kombineres med tvang. Gud forteller også Mack at alt vondt som skjer kan brukes av Gud, men at det ikke betyr at han står bak det onde. Derimot tillater han at det onde skjer. Riktignok kunne Gud ha grepet inn og hindret at hans datter ble drept, men forklarer han at dette ikke var aktuelt "av grunner du ikke har mulighet til å forstå nå" (side 239).

Min vurdering er William P. Young stort sett gir bibelske og gode svar på det ondes problem i romanen. Han hopper heller ikke over de store vanskelighetene eller bagatelliserer at livet virkelig kan oppleves vondt og uforståelig.

Skuret er stappfull av sitater som er lagt i Guds munn. Det gjør at den fremstår tem-

melig påståelig. Gud har rett og slett mye han vil ha sagt om hvem han er, hva han gjør og hva mennesker misforstår når det gjelder sann kristen tro. Jeg må innrømme at jeg setter spørsmålstejn ved en del av påstandene.

Her er tre korte eksempler:

1) Jeg vanser med fremstillingen av hva det onde er. I romanen sier Jesus det slik: "Ondt, Mackenzie, er et ord vi bruker for å beskrive fraværet av Godt, akkurat slik vi bruker ordet mørke for å beskrive fraværen av Lys." Det er vanskelig å tolke slike setninger som noe annet enn en avvisning av ideen om det finnes en djevel, en personifisert ond makt.

2) Jeg finner også et par sitater i boken som kan tolkes slik at forfatteren mener alle blir frelst og er tilgitt på grunn av Jesus. "Gjennom hans død og oppstandelse er jeg nå helt og fullt forsonet med verden" sier Gud (side 207) for eksempel et sted. Dermed blir det uklart om mennesket faktisk vil gå evig forlapt hvis det avviser budskapet om Jesus Kristus.

3) Jeg stusser ved en del av det som sies om Jesus og hans gjerning. Det hevdes at han "aldri benyttet seg av sin gudsnatur til å gjøre noe som helst" da han var her på jorda (side 105). Det er en ganske pussig tolkning av miraklene han stod bak. Enda mer uforståelig er påstanden om at Jesus ikke ble forlatt av Gud på korset – selv om Jesus opplevde det slik selv. Men er det ikke noe helt sentralt ved læren om korset at Jesus faktisk opplevde å bli straffet av Gud og dermed forlatt av ham?

Skuret inneholder ganske mye samfunnskritikk. Til en viss grad virker forfatteren å ha et anarkistisk ideal. Romanens Gud kan nemlig ikke fordra lover og regler, institusjoner og hierarki. "Jeg skaper ikke institusjoner – har aldri gjort det, kommer aldri til å gjøre det" sier romanens Jesus i et usedvanlig påståelig sitat (side 191). Han føyer til at ekteskapet ikke er en institusjon, men en relasjon, og forteller at han ikke er særlig glad i religion og politikk. Heller ikke en slik fremstilling kan jeg helt akseptere. Kristen tro er noe helt annet enn å leve etter de ti bud, det handler om å ta i mot

Guds nåde og tilgivelse, men det betyr da ikke at normer og regler bare er noe negativt.

Også kirkekritikk er det mye av. De fleste kristne er nok villige til å ta et selvkritisk blikk på den institusjonaliserte kristendom. Ikke minst er dette på sin plass i USA der mange oppfatter det å være kristen som å kjempe for republikanske hjertesaker – inkludert lav bensinpris og retten til å eie våpen. Mitt inntrykk er at forfatteren har rett i mye, men overdriver. Selv om det mest sentrale i troen er å ha en relasjon til Jesus, er det dypt problematisk at forfatteren ikke ser særlig forskjell på om mennesker er buddhister eller baptister. Det eneste som avgjør er om de elsker Jesus, står det i boken (se side 194). Og det er sant nok, men kan en buddhist som aldri har hørt om Jesus ta i mot ham som sin frelser?

Som roman oppfyller *Skuret* et avgjørende krav: Den er uforutsigbar. Overraskelsene er mange og William P. Young har en spennende fantasi. Noen ganger blir det kanskje litt i meste laget. Det finnes gode grunner for å protestere mot presentasjonen av Gud Fader som som en fyldig afroamerikansk dame – som riktignok blir til en mann mot slutten av boka(!). Den hellige ånd fremstår for øvrig som et svevende asiatisk kvinne-menneske med navnet Sarayu.

Bare Jesus er som forventet: Han skildres som den jødiske snekkersønnen han også var da han for to tusen år siden vandret her på jorden. Men mye av det han sier i boka, sier han ikke i Bibelen.

Derfor fortjener *Skuret* lesere som er kritiske og som sammenligner bokens påstander med Bibelen. Boken har fått mange lesere, men fortjener å bli lest som noe annet enn en sterk roman. Dette er en bok stappfull av teologi – til tider kontroversiell teologi.

Espen Ottosen

Informasjonsleder i Norsk Luthersk

Misjonsamband

eottosen@nlm.no